X. évfolyam. Celldömölk. (Kis-Cell) 1908. február 9. 6. szám

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDEKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDEKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztőséggel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Dömölki-utca, Gombás-ház — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Ujabb adalékok a kivándorlás és visszavándorlás kérdéséhez.

Irta: DR. FARKAS PÁL.

Ugy a kivándorlás, mint a visszavándorlás kérdésének tárgyalásánál izolálni kell magunkat mindazoktól a véleményektől és általános szólamoktól, amelyeket állandóan hallunk.

Mig a kivándorlás megitélésénél rendesen indokolatlan pesszimizmus érvényesül, a mostani visszavándorlást egy éppen annyira indokolatlan optimizmussal itélik meg. A valóság az, hogy a kivándorlók nagy resze éppen olyan kevéssé hazafiatlan és hazátlan nemzetközi, mint amilyen kevéssé letört, bünbánó és lerongyolódott alakok a most hazatérők. Az amerikai kivándorlás a mult század utolsó évtizedeiben, a közlekedési eszközök nagy átalakulása folytán, teljesen elveszti régi természetét. Amerika most az olasz, az osztrák, a magyar munkakereső szemében mint kedvező munkapiac jelentkezik, amelyen aránytalanul nagyobb munkabéreket tud elérni, anélkül hogy önfentartási költségei nagyobbak volnának. Ehhez képest Amerika az egyedüli hely, ahol néhány év alatt egy oly összeget takarithat, amellyel idehaza vagy gazdaságát rendbehozhatja, vagy gazdaságot alapithat. Szem előtt kell tartanunk, hogy a magyar kivándorlók kilenctizedrésze földmunkás vagy kisgazda, akik a hazakiküldött pénzt előbb tehermentesitésre, később ingatlanvételre forditják. Tudjuk, hogy 1907 ben 300 és 400 millió korona között küldtek haza. Legutóbb 2 megye, Zólyom és Szepes vette fel körjegyzőnkint az amerikai pénz hovaforditását. Az adatok itt vannak, és megerősitik az előbbi képet. Zólyom megyében a kivándorlás ujabb keletü, mint Szepesben. Ehhez képest Zólyomban 37 válasz közül 31 azt mondja, hogy a pénzt tehermentesitésre forditják. Szepesben szintén 37 válasz között 22 ingatlanvételről számol be. Ez már nem lehet véletlen, hanem világosan mutatja a kivándorlás következményeinek egymásutánját.

Ami a visszavándorlást illeti, megbizható statisztikai adataink alig vannak. A közigazgatási tisztviselők személyes impressziója az, hogy a kivándoroltak igen nagy része nem marad tovább 2-3 évnél. Megerősiti ezt a felfogást a clevelandi „Szabadság" most megjelent naptára, amely panaszkodik, hogy az amerikai magyarok csak gyárakban és bányákban dolgoznak, a földet egészen figyelmen kivül hagyják és nem telepednek le állandóan, sőt még ami igen hiányos statisztikai adataink is azokra a megyékre, amelyekben a kivándorlás nem ujabb keletü, az átlagnál jóval magasabb visszavándorlási arányszámokat adnak.

Ami azonban a most folyó visszavándorlást illeti, annak különös jelentőséget tulajdonitani nem szabad, dacára az utolsó hónapoknak az amerikai kivándorlás ugy általánosságban, mint hazánkat illetőleg, különösen az 1907-ik évben emelkedett. Amerikai hivatalos adatok szerint 1907-ben 163 521 III ad oszt utassal volt több, mint az 1906 ik évben. Igaz, hogy a visszavándorlás 204.006 emberrel haladja meg az 1906 számát. Ugyanezen adatok szerint magyar kivándorló lett volna körülbelül 200.000, amely számból New Yorkra esik 176.230, a többi megoszlik Boston, Baltimore, Sarleston, New-Orleans, Manella és Argentina között. Magyar visszavándorló lett volna 55—60.000. E magas számnak három féle oka van. Először a rendes visszavándorlás, amely az előző évek kivándorlási arányszámainak megfelelőleg emelkedik. Másodsorban oka a nagy amerikai gazdasági válság. November 1-től December 14-ig 97 amerikai nagy ipartelep szüntette be az üzemét és összesen 129.085 munkást bocsátott el. Ez a nagy üzemredukátió összefüggésben áll a visszavándorlás harmadik okával, a jövő évi elnökválasztással, amely Amerika egész politikai és

TÁRCA.

Daloljatok! . . .

Daloljatok, daloljatok
Bánatszülte nótákat! . . .
Soh'se tudd meg szőke kis lány:
Titkon sirok utánad.
Sötét éjjel! hadd temessem
Sóhajtásom lepledbe . . .
Fájó szivem dobbanása
Hadd vesszen el az éjbe.

Daloljatok, daloljatok
Fájó, siró dalokat!
Ne tudja meg soha senki:
Sir a lelkem utánad.
Gerle madár, árva madár
Keseregd el bánatom! . . .
Hulló könyem bús záporát
Csak te ne lásd, galambom.

Daloljatok, daloljatok
Bús, panaszos dalokat!
Erzem, tudom, bánatában
Szegény szivem meghasad.
Zokogásom fájó hangját
Vidd el szellő hozzá a . . .
Hadd tudja meg: titkon sirok,
Titkon vágyom utána!

Hullám.

Vajjon szerelmes vagyok-e?

Egy hét óta tehetetlen tétlenségemben váltig azon töprenkedem, hogy voltaképpen szerelmes vagyok-e, vagy sem?

Minél jobban behatolok ezen probléma fejtegetésébe, annál kuszáltabbak, annal bonyolultabbak annak szálai s azon veszem magam észre, hogy a sok felelet nélkül maradó „miért"-eknek nem tudom megmondani az „azért"-jét.

Hiszen ha tisztában volnék azzal, hogy a szerelem ugynevezett fellángolásának, helyesebben szólva lobogva égésének hányféle foka vau? s milyenek azok? Talán könnyebben menne a dolog . . . de igy . . . igy teljes homály, áttörhetetlen sötétség vesz körül, utvesztő labirinthusban tévelygek, amelyben nem találom meg Ariadne fonalát.

Gyakran erőt vesz rajtam a szerelem (no már megint ez az átkos megfejthetetlen szó!) első foka, (legalább ugy hiszem, hogy az) s ugy érzem, hogy csakugyan, igazándibul szerelmes vagyok.

Ilyenkor elkezdem boncolni, fejtegetni a szerelmet apró részletekre. Logikusan, ügyesen. Már-már kezdek örömteljesen felkiáltani: hopp! megvan, de mikor számadásaimat összegezem, minden feltételeim egyenkint és összességben oda konkludál, hogy ismét ott vagyok, ahol a — mádi zsidó.

Szóval ahonnét elindultam. No sebaj! Kezdjük ujra. Ismét meg ismét részletezem, összerakom, szétszedem, összegyurom, de az eredmény ismét nem kielégitő.

Most ez a tétel nem vág, most a számitás hibás. Most ez nem szerelem, hanem csak szeretet; ez meg vágyódás; no ez meg már éppen csak vonzalom . . . Hát hogy a fenébe rakható ez össze s vajjon miként jön elő ebből egy egységes részletekből összegyurt anyag, melynek neve szerelem?

Meg lehet ezen bolondulni!

Dühösen vágom földhöz az egész aktacsomót s meglogadom a kalendárium és zes szentjeire, hogy többet nem filozofálok a szerelem felett.

Hanem mikor a nappal zsivaját felváltja a rózsaszinü alkony méla csendje s kis szobámban elmélázva hallgatom madaraim vidám énekét, ismét csak azon tépelődöm, vajjon igazán szerelmes vagyok-e?

Próbáltam már mindent és mindenfélekép. Ha egy csinos leányka kissé hosszasabban rajtam nyugtatta az álomrontó szemepárját; vagy egy

gazdasági életét annyira leköti, hogy minden más kérdés teljesen háttérbe szorul.

Nagy tévedés volna azonban, ha azt innék, hogy ezek a hazatérők bünbánóan, betegen és megtörve érkeznek meg. Nem mondom, akad ilyen is akárhány, de még azok is, akik Fiumében kötnek ki, többnyire pénzzel érkeznek és előzetesen is már meglehetősen sokat küldtek haza. Pedig Fiume felé a hosszabb és olcsóbb utat azok válasszák többnyire, akik odakinn kevesebbet kerestek. Esetleg éppen konzuli költségen jönnek. Az északi kikotó felé nem tudunk ellenőrizni, de abban a helyzetben vagyunk, hogy az utolsó 4 Cunard hajóval érkezettekről egy meglehetősen sokoldalu statisztikát vetettünk fel. E statisztika, melynek kerdőiveit és egyes lapjait ezennel bemutatom, a következő eredményeket adta:

Az Ultónián volt 295 magyarországi utas. Ebből férfi 282. Magyar 179, tehát 65 százalek. A többi különféle nemzetiségu. Legtöbb a román: 49. Magyarországon közülök földmives volt 260, Amerikában ipari munkás 266. Magukkal hoztak saját bevallásuk szerint összesen 38.773 koronát. Atlag: 120 korona, küldtek haza 302.918 koronát, átlag 1100 korona. A legkisebb napibér volt künn 1 dollár 25 cent. Legmagasabb 3 dollár, átlag 1 dollár 75 cent — 8 korona 75 fillér.

A Pannonián volt magyarországi férfi utas 73. Ebből magyar 51, magyarországon földmives volt 59. Amerikában ipari munkás 70, magukkal hozott penz összesen 11471 korona. Atlag 157 korona. Hazaküldtek 70295 koronát. Atlag 962 kor. Egész átlag 1119 korona.

A Kárpáthián volt 972 magyar alattvaló, köztük 97 nő és gyermek, a hátralévő 385-ből 188-an megtagadták a feleletet ennek folytán 197 férfival volt a statisztika csak felvehető. A 188-ból magyar volt 65. Magyarországon földmives volt 171. Amerikában ipari munkás 180. A hazatértek közül földet venne 42. A 197 utas hozott magával 21.337 koronát. Atlag 109 koronát. Hazaküldtek 279.875 koronát. Atlag 1534 korona.

A Caronián 354 magyar alattvalóval lehetett a statisztikát felvenni. Egy 60 tagból álló csapat megtagadta a választ. A 354 közül 19 nő volt. A 335 férfi között magyar volt 244. Tehát 72 százalék. Magyarországon földmives volt 309. Amerikában ipari munkás 331. A napi kereset átlag 1 dollár 74 cent. A napi kiadás átlag 45 cent. Magukkal hoztak 42920 koronát, tehát 1300 korona átlagot. Hazaküldtek 460.875 koronát, tehát 1250 koronát személyenkint. Az egész átlag személyenkint 1380 korona.

Ezek az adatok nem olyan kismértéku, hogy strucmadár politikát lehetne üzni velük. S ezért nem volna szerencsés gondolat a kivándorlásnak közigazgatási megnevezése sem, amely mindenféle adminisztrativ akadályt próbálna a munkakeresés és Amerika közé állitani. Mert az az ember, aki ki akar menni, talál módot, hogy átszökjék a határon, amint hogy a titkos kivándorlás mai napig is igen jövedelmező üzlet. Csak azt érjük el, hogy az ily módon kimenő elkeseredéssel és gyülölettel gondolnak hazájukra és főleg tisztviselőikre és hatóságaikra. Ez pedig az egyik oldalon megneheziti a visszavándorlást, másrészt a hazatérőkben megteremti azokat az érzelmeket, amelyeket nem egyszer hibásan Amerika kedvezőtlen szociális hatásainak tulajdonitanak. S ne felejtsük el, hogy az utóbbi években mindig nagyobb számban vándorolnak be a magyarok Kanadába és aki ott letelepedett, végleg elvész.

---

molett asszonyka édesdeden, kacéran rám mosolygott, szentül megvoltam győződve, hogy szerelmes belém s en is olyanforma megnevezhetetlen furcsaságot éreztem itt a szivem táján, mintha csakugyan az lennék.

Hanem mikor közönyös ridegséggel egybevetettem a tényeket, ismét arra a tapasztalatra jutottam, hogy biz' ez mégse szerelem!

Egyszer ismét hosszasan eltünődve gondolkodtam felette s jó idő mulva mégis csak megtaláltam a rejtély kulcsat, amely ha nem is mindent, de sokat megvilágit.

Rájöttem ugyanis arra a megdönthetetlen tényre, hogy a szerelem legelső megnyilvánulása a nagymérvü szórakozottság.

Mikor az ember szerelmes, feltétlenül szórakozottnak kell lennie. Amilyen például én is vagyok. Gyakran megesik velem, hogy az érkezőnek barátságosan megrázom a kezét s meghatva mondom: „Isten veled!" vagy a távozónak örömrepesve kiáltom: „Hozott Isten!" Ez még mind semmi. Hat még mikor a cigaretta égő felét veszem szájamba s reggeli 10 órakor lefekszem, mert várom, hogy közelg az éjszaka?!

Atkozott szórakozottság!

Próbáltam már könyvből is tanulni a szerelmet, de ez sem elégitette ki vágyszomjas lelkemet Néha egész éjszakákon át mormolom:

— . . . . . —

Hát a szerelem tudod-e mi?
Remények nélkül reményleni.
Boldogság, ami buban fogamzik,
Bánat, amiből öröm patakzik;
Napsugárt szőni szörd éjszakából,
Mézet sajtolni fanyar indából;
Jégsivatagban halálra égni,
Sirni és mégis mosolyban élni.
Kárhozni, ami üdvösség lenne,
Szemedbe nézni s elveszni benne! . . . .

Vajjon ez-e a szerelem?

Vagy szerelem-e az, mikor olthatlan vágy emészti keblenet, hogy mindenáron birni vágyom valaki üdvötadó szerelmét s megszáll a vágy az ő karjaiba szállni, dobogó szivére hajlani fejemet s ölelése közben kisirni neki bánatomat, vagy szerelmes csókkal eláraszani eperpiros ajkait?.

Vajjon szerelem ez?

Én képtelen vagyok megérteni.

Végső kétségbeesésemben önökhöz fordulok bájos hölgyolvasóim, kérve kegyeteket, magyarázzák meg nekem, mi a szere . . . (no már megint az az átkozott szó.) mert okvetlen beleőrülök ennek a problémának a fejtegetésébe. Könyörüljenek meg rajtam, nehogy szégyenfejre az egyszeri nemessel kelljen elmondanom:

— . . . egy tál paprikáscsirke, magyaros turóscsusza, egy üveg egri bikavér s egy pipa szüz dohány, — ez a szerelem.

H. J.

UJDONSAGOK.

A félkeztyü.

A járda szélén kis keztyü hever,
Megvetett kincs, senki sem veszi fel.
Ki elvesztette, megsóhajtja tán,
Más föl se venné, annak lom csupán.

Siet a nép, egymásba ütközik,
Az utcák délibábját üldözik.
Mint a farkas-nyáj a pusztak lovasát,
Futó szerencsét üz a sokaság.

A páratlan keztyüt ki mentse meg?
Nem látják a haszonleső szemek.
Kincs volt, szemét lón. Sorsa köznapi.
Mi vár reá? A szemetes kocsi.

Kint azok a hü, eldobott szivek,
Melyek nem kellenek többé senkinek.
Egyszer szerettek, egyet, azután
Nem lesznek senkié már igazán.

Kii özvegygyé tesz egy nagy szerelem,
Ujból szeretni többé képtelen.
Hiába minden! Küzdés, akarat,
Félkeztyü, félsziv, felasszony marad.

Elhagyta, kinek termett párjául,
Mint egy virág, e keztyü, sárba hull.
Mi sorsban él most? Gyászruhás ledér.
Mi vár reá? A halottas szekér

Zempléni Árpád.

— **Cabaret estély.** A celldömölki Erzsébet Nőegylet, folyó hó 15 én Cellben, a „Korona"-szálló nagytermében, Ligeti Juliska, Rózsahegyi Kalman a Nemzeti szinház tagja és Géfin Lajos közremüködésével jótékonycélu vasár és tanccal egybekotött Cabaret estélyt rendez. Kezdete este 8 órakor. Személyjegy: 3 korona, családjegy 6 korona. Az Erzsébet-Nőegylet Cabaret estélye irant széles körben élénk érdeklődés nyilvanul s az előre lathatólag nagy látogatottságnak fog örvendeni.

— **A Cseke-bál bukása.** Cellnek mostanában minden hetre megvan a maga szenzációja. Nemrég a „csabitó amerikai menyecske", legutobb a „szerelmes apaca", legujabban pedig a csufosan megbukott vasutas bal a helyi szenzació Vasárnap óta egyébről sem tárgyalnak az emberek, mint a vasuti-bál bukasáról, melyet „Cseke"-bálnak kereszteltek el. A vasuti bál csufos bukasa valósággal szenzációszámba ment, annál inkább, mert ez a bál szokott lenni éveken at a leglatogatottabb, legsikerültebb, — igy mindenkit meglepett a bál bukása, Hogy a vasuti bal oly csufosan megbukott, annak egyedüli oka Cseke Gyula mav. funkcionari iroda altiszt, a jeles iró, hirlapiró, a helybeli sajtókaró geniális (?!) szerkesztő, a kitünő *vegyész*, novastengerész, bölcsész, müvész, jogász s az összes gyógytudományok tudora. Ez a két balkezü arrogáns strébér ember, akinek gőgjéhez csak az amerikai Vanderbiltek vagyona hianyzik, oly geniális bálrendezőnek bizonyult, hogy a mult szombaton estére hirdetett vasutas szövetségi bálon összesen 22 en jelentek meg s ebből a szamból csak 10 a hölgyekre. Vagyis jelen volt 5 asszony és 5 leány, de ezek sem vasutas csaladból. A Cseke által rendezett báitól, melynek jövedelmét Cseke uram néhai Takács Judit szobrára szánta, a vasutasok teljesen tavol tartották magukat. A rendezőség tagjait leszámitva, alig egynéhány vasutas vett részt a férfinemből s ezeket is ugy kellett összefogdosni A vasutas szövetség cimén Cseke által rendezett bál tehát csufosan megbukott s vagy 160 korona a különbözet, mely a rendezőség nyakába zudul. Akik a bálon megjelentek, látva a kongó, üres termet, valamennyien vissza akartak menni s csak nagy rábeszélésre lehetett a nőket is visszatartani. Cseke uram valóságos fálfehér volt a csufos bukas miatt s tehetetlen dühében nagyokat fújva jart-kelt az ürességtől kongó teremben. De hát mindhiába, dühe nem valtoztatott a helyzeten s mint „főrendező" járta a kálvária utját, melyet méltán megérdemelt ez az arrogáns atyafi. — Hogy a vasutas szövetség bálja ily csufos bukást ért, mint fentebb is irjuk, kizárólag Cseke az oka. Ez az ember a vasutasok előtt rendkivül ellenszenves. Egy-két személyes hivét leszámitva, valameny-

nyien gyülölik arrogáns viselkedése és gőgje miatt. A mostani bálra számosan nem kaptak meghivót, még a vasutas szövetség tagjai sem, mert hát Cseke uram szörnyen válogatós. Az eredmény már előre látható volt, mindenki tudta, a vasutasok legjobban, csak a főrendező ur bizott rendületlenül genialitásában, nagy tehetségében s befolyasában. Mint az eredmény mutatja, Cseke uramra ugyancsak édes keveset adnak a vasutasok. Ez a pirosképü atyafi még bennünket sem méltatott meghivóra, mi is kevesek voltunk neki s igy akart boszut állani rajtunk azért, hogy párszór mint a honmentő sajtókaró papiros jeles szerkesztőjét a jól megérdemelt leckében részesitettük. A vasutasok — nagyon helyesen — megmutatták ennek a gőgös atyafinak, hogy nekik nem dominál, megbuktatták a bálját oly csufosan, aminőre alig van példa a bálok történetében. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a vasutasok uj bál rendezését tervezik marcius hóban, de erre a bálra Cseke uramnak még beszagolni sem lesz szabad. A vasutasokat szörnyen bantja Cseke eljárása, aki akarhánynak nem küldetett meghivót, mert lekicsinyelte őket. Cseke uram szörnyen szeret a felsőbb körökhöz dörgölőzni, de hát nem igen veszik őkegyelmét észre. Bizony elhibázott dolog volt a vasutas bál rendezését ennek a gyülölt embernek a kezébe adni, aki különben valósággal ugy tolta fel magát erre a tisztségre.

— **Függetlenségi pártkör.** Jeleztük már lapunk mult számában, hogy Celldömölkön függetlenségi pártkör van alakulóban, illetve annak felállitása terveztetik. A függetlenségi pártkör megalakitása érdekében a héten volt szükebb körü értekezlet dr. Porkolab Mihály ügyvédnél, amely értekezlet az eszme megvalósitása érdekében már meginditotta a mozgalmat s kibocsájtotta az aláirási felhivást, melynek szövege a következő: Függetlenségi elvtársak! A függetlenségi eszme apolasa, terjesztése és a minden más országtól független Magyarország alkotmányának a tagok között való megismertetése, politikai, hazánkat és községünket érdekló ügyekre vonatkozó felvilágositás és a szellemi művelődés előmozditása céljából egy »Függetlenségi Pártkör« alakitása eminens közérdeket képvisel. Kérjük ennélfogva elvtársainkat, hogy a kör megalakitásához való hozzájárulásukat aláirásukkal kifejezésre juttatni sziveskedjenek. Az aláirás a belépésre, a megalkotandó alapszabályokban megállapitandó legfeljebb 5 korona évi tagsági dijra kötelez. A párt-kör ünnepélyes megnyitását a szabadsajtó ünnepére, marcius 15-ikére tervezik.

— **Bestiális mostoha apa.** Bokányi Sándor bobai földmives évekkel ezelőtt vette el feleségül özv. Ambrusné Balog Lidiát, kinek 6 gyermeke volt. Bokányi mint durvalelkü ember volt ismeretes a faluban, aki nem igen szeretett dolgozni. A sok gyermek persze terhére volt, nem jó szemmel nézte, ütötte-verte őket. Kedden délelőtt 11 órakor a 3 éves kis Ambrus Jóska, mostoha fia kenyeret kért, ezen annyira felduhödött Bokányi, ez a bestiális fenevad, hogy a kis gyermeket a lábánál és kezénél fogva ugy vágta a szoba földjéhez, hogy a kis gyermek nyakszirttörést szenvedett s pár órai kinlódás után meghalt. A halottkém semmi gyanusat nem vett észre a kis halotton s engedélyt adott a temetésre, mikor azonban Tompa László jegyzőhöz ment az anya, hogy a halottat anyakönyveztesse, a jegyző már tudott a bestiális tettről, megtagadta az anyakönyvezést s nyomban feljelentette az esetet, mire a csendőrök meginditották a vizsgálatot s Bokányit letartóztatták. A kis holttetemet szerdán boncolták fel az orvosok s megállapitották azt is, hogy a kis gyereket a bestiális szülők éheztették. A szállongó hirek szerint az anya bistatta volna fel a férjet, hogy a gyermeket tegye el láb alól. Valószinü, hogy az asszony sem kerüli el a letartóztatást.

— **Hajadonok miatyánkja.** Mi kérünk, ki vagy a 25—30-as években, jelentessék be a te neved, jöjjön el a te násznagyod; legyen meg a te akaratod, miképen itt a szalonban, azonképen a templomban is: a mi mindennapi konyhapénzünket add meg nekünk minden hó elsején és bocsásd hozzánk leánykori udvarlóinkat, miképpen mi is elbocsájtjuk a reád kacsintgató szobaleányokat és ne vigy minket a jövő farsangba már leányfővel; de szabadits meg a pártától, mert tiéd az ebéd idejének meghatározása, az általunk csinált számlák kifizethetése és az utolsó előtti szó, most és a pap összeadó áldásáig, azontul Ám—nem!

— **Takarékpénztári közgyülés.** A kemenesaljai Takarékpénztár R. t. a mult szombaton, február hó 1-én tartotta Cellben saját házában 18 ik évi rendes közgyülését. A közgyülés elfogadta az igazgatóság mult évi zárszámadási mérlegét és megadta a felmentvényt. A Takarékpénztár mult évi tisztanyeremenye 9623 korona 6 fillér. Az igazgatóságot ujra választották, mely a következőkép alakult meg: Elnök: Pálinkás Géza. Igazgatósági tagok: Szabó Péter, Böjtös János, gróf Nicky Ferenc, Szabó József, Günzberger Ignác, Balassa Jenő dr., Veörös Iván dr.

— **Iparosaink és kereskedőink figyelmébe.** A mult hónapban szigoru miniszteri rendelet latott napvilágot. Arról van ugyanis szó, hogy vannak olyan iparosok és kereskedők, kiknél vannak olyan tanoncok, akik nincsenek beszegődve, vagy ha be vannak is, nem járnak ipariskolába és quasi ott szolgai minőségben tartatnak és mégis azon céllal, hogy az illető iparágat vagy kereskedést eltanulják. A miniszter fölhivta az ipariskolai bizottságokat és igazgatókat, hogy az ilyen eseteket az 1884 évi ipartörvény elleni kihágás czimén az illetékes iparhatóságnál haladéktalanul jelentsék. — Itt emlitjük meg, hogy ezek közé tartoznak azok is, kik polgári vagy középiskola 4 osztályát és felsőépiskola 3 osztályát elvégezték és nem járnak ipariskolába, mert az ipartörvény az iskolába-járás alól fölmentést nem ismer. Az ilyenek ugyan a hétköznapi iskolábajáras alól fölmenthetők, de a vasarnapi alól semmi esetre; nincs olyan hatóság. Már pedig ilyen tanonc Celldömölkön is jócskán van! Azután a próba-idős tanoncok szintén bejelentendők ha nem járnak iskolába, ha be van szegődve, ha nincs! Ilyen pedig igen sok van.

— **Kérelem.** A régi kiscelli Polg. Olvasókör azon t. tagjait, akiknél még a könyvtárból vannak könyvek, fölkérem, hogy azokat f. hó 10-én d. u. 5 órától kezdődőleg az egyesült Dalárda és Olvasókör helyiségében, dr. Pletnits Ferenc ur házában (régi Pálffy-ház) még azon este 7 óráig beadni sziveskedjenek. Barabás Ernő, könyvtáros.

— **Házvétel.** Hónig Sámuel helybeli épitési vállalkozó és sörkereskedő, a hét folyamán meg vette 51 ezer koronáért Silbersdorf Sándor Kossuth Lajos-utcai egy emeletes házat.

— **Gonosztevők zenekara.** Numeában a francia deportált gonosztevők nemrégiben zenekart alkottak. Ilyen bünösökből álló zenekar más modern államok fenyitő gyarmatain bárhol található, de amelynek tagjai lelkileg annyira összevannak hangulva, oly elvetemült gonosztevők, mint a numeai zenekar tagjai, olyan nincs több a földön. A legártatlanabb zenetehetség is közülök többszörös gyilkos és életfogytiglani börtönre van itélve. A kármester pl., aki azelőtt a párisi nagy opera zenekarában volt, többszörös rablógyilkos. A kürtös, egy igen fiatal ember, az édesapját gyilkolta meg. A kiváló klárinétos korabbi életében vidéki korcsmáros volt és egy éjszakán hat mitsem sejtő vendégét gyilkolta meg és fosztotta ki. A harsonás feleségét fojtotta meg, aki az üst dobot kezeli, az a törvényszéki elnököt ütötte agyon, aki itélkezni akart felette. Egy sápadt arcu ifju ember a gazdájára haragudott meg és ugy sujtotta főbe a cukorvágó késsel, hogy menten meghalt. A kiváló zenekar, amely gyönyörü precizitással adja elő a legszebb, könnyü, csipkés melódiákat, Chopin nocturneit is, igy fest a közelből. Egy párisi ujság abból az alkalomból, hogy ezeket az adatokat közölte, felvetette az eszmét, hogy a börtönigazgató impresszionatusa alatt nem jó volna-e az egész staggionét egy rövid vendégszereplésre Párisba hozni. Roppant idegizgatóan hatna a város meglazult idegeire. A sovén párisiak ezt elfogadják, de azért szerényen elutasitottak az ajánlatot, mondván: — vendéglátásra nincsenek berendezve elég honi „művész" koncertezik Párisban.

— **Az állatforgalom szabályozása Ausztriával.** A f. évi január 1-én életbe lépett 100000. 907. a. F. M. rendelet értelmében a Magyarország és Ausztria közötti állatforgalom főbb pontjai a következők: 1. Sertések csakis vasuton szállithatók. 2. Ló és szarvasmarha olyan marhalevéllel szállitható csak, amely igazólva van, hogy a szarmazási hely és szomszédos községei 40 n. p. óta vészmentesek. 3. Szarvasmarhák marhalevelén a felső szélen fel kell tüntetve lenni annak minősége: vagómarha, tenyész vagy szarvasmarha. 4. Magyarországból Ausztriaba induló állatok marhalevelén igazolva kell lenni, hogy az állatok elindulása előtt a m. kir. állatorvos által meg lettek vizsgálva és egészségesnek találva. 5. Ausztriából Magyarországba hajtott állatok marhalevelén igazolva kell lenni, hogy osztrák hatósági állatorvos megvizsgálta és egészségesnek találta. Ezen állatok Magyarországban csak akkor kerülhetnek további forgalomba, ha a m. kir. állatorvos is megvizsgálta és egészségesnek találta. Fentiek mineztartása és szoros ellenőrzése végett az összes csendőrségek értesittettek, a hatarrendőrségi kirendeltség vezetője meg a hatóság részéről megkerestetett, hogy hivatkozva az 1900 évi VIII. t. c. 2-ik §-a alapján közegeivel a fentiek betartását ellenőriztesse. Ez alkalomból figyelmezteti az állatorvos az állatkereskedelemmel foglalkozókat (gazdákat, alkuszokat stb.) hogy tekintettel az uj és az eddigiektől lényegesen eltérő rendelkezésekre, minden tekintetben kétes esetekben hozzáforduljanak, aki mindenkor díjmentesen a kellő felvilágositásokat megadja.

— **A Hitelbank közgyülése.** A Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank részvénytársaság hétfőn tartotta rendes évi közgyülését, melyen a mult évi zármérleg terjesztetett elő. A Hitelbank mérlege 1907. évi december hó 31-én 42 ezer 973 korona 2 fillér nyereséggel zárult. Az gazgatóság javaslatára részvényenkint 40 korona osztalékot fizetnek. Betét van az intézetnél 1 millió 344 ezer 823 kor. 6 fillér.

— **Cserebogár veszedelem.** A földmivelésügyi miniszter a minap rendeletet intézett a varmegye alispánjához, amelyben aggódva figyelmezteti a gazdákat, hogy az 1908 év tavaszán előreláthatólag nagy számban fogjak a cserebogarak megtámadni hazánkat. Ennélfogva előre figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy vedekezzenek a veszedelem ellen, egyuttal utmutatást is ad a pusztitásra nézve és arra, hogy miként lehet a cserebogarat, mint baromfi táplálékot hasznositani is.

Cseke-dal.

Elmennék és nagyon messze, messze,
Bál-bukásom, szörnyen hat szivemre;
Ha az utcán végig-végig megyek:
Guny mosollyal néznek,
Néznek reám az emberek.

Tavaszi buza.

Kitünő minőségü tavaszi buza, a csiraképességért teljes felelősség, mérsékelt áron kapható:

Széphegyi Testvéreknél
Devecser

Bálrendezők figyelmébe.

A vasutas szövetség báljáról visszamaradt gyönyörü táncrendek, mintegy 100 drb. mélyen leszállitott áron kapható:

Cseke Gyula
Máv. irodaalttisztnél
Celldömölk.

CSATÁRY KÁROLY

polgári és egyenruha szabó

SZOMBATHELY,

Király-utca, Techet-féle házban.

Készítek a legujabb divat szerint, a legkitünőbb kivitelben, versenyképes árakon, teljes garancia melleti, mesteri szabásban a legfinomabb magyar, angol és francia szövetekből

férfi-ruhákat

és elvállalom bármiféle

egyenruhák

készitését is.

Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelező-lapon történt meghivásra bárhová személyesen elmegyek.

Szives támogatást kérve, — maradtam illő tisztelettel

Csatáry Károly,

polg. és egyenruha szabó

SZOMBATHELY

SZEIFERT JOZSEF POZSONY Halászkapu-utca 4 sz

cs. kir. udv. fegyverszálító. — Interurbahn telefon 252

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti Diana fegyverekből ugyszintén célszerü Hemmerli-féle fegyverekből

J. P. Sauer u. Sohn cég Krupp Frigyes-féle különleges acélcsövü fegyverekbő

eredeti gyári árakon.

Legujabb!! Browning-fele önmüködő ismétlő sorozatos vadászfegyver 12 ölbn. ered. gyári áron azaz 210 kor ért nálam kapható

Cs. és kir. állami áruda által osztrák magyar lőstnélküli I. számu vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállitok minden fajta kész vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberühöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegesség! **Saját lövölde!**

A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállitas alkalmával vadaszfegyvereim és vadászeszközök az egyedülli aranyérmet nyertek.

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank Részvénytársaság

VAGYON MÉRLEG (1907. január 1-től 1907. december 31-ig.) **TEHER**

Fkv lapsz.		K.	F.	Fkv lapsz.		K.	F.	K.	F.
137	Pénzkészlet 1907. dec. 30-án	29.830	70	1	Részvénytőke			400,000	—
122	Váltó-kölcsön	2.022,510	15	89	Tartaléktőke			105 500	—
129	Jelzálog-kölcsön	255.201	30	51	Rendkivüli tartalék			26,130	—
139	Amort. jelzálog-kölcsön	120,855	14	10362	Ingatlan tartalék			8,000	—
109	Kezességi kölcsön	41,595	—	62	Iskola alap			1,000	
114	Értékpapir	258,663	79	62	Értékpapir árcsökkenési alap			4.300	—
126	Folyó számla-adósok	63.184	08	45	Nyugdij			8,160	—
71	Banképület	30.000	—	128	Betét	1.186,581	92		
87	Butor és felszerelés	5.100	—	130	Takarék-betibetét	17.206	—		
127	Giró számla (o. m. b.)	13,507	44	126	Hitelezők folyószámlán	141 036	04	1.344.823	96
132	Cheque-szamla (m. kir. posta.)	185	56	88	Magyar általános Hitelbank			100,000	—
148	Átmeneti visszleszámitolati kamat	5 879	96	115	Visszleszámitolt váltók			790,061	97
141	„ kamat	7.594	49	131	Bankmellékhely			56.544	50
110	Értékpapir kamat	3 533	66	119	Jutalékok			7,500	—
103	Ingatlanok	14.210	—	54112	Kifizetetlen osztalék			491	—
144	Áruosztály	49,999	53	117	Átmeneti kamat	23,915	76		
				35	Átmeneti adó	2 116	79	26,032	55
				104	Tiszta jöv. mult évről (már megadóz.)	333	80		
				116	Tiszta jöv. lezart időre	42 973	02	43.306	82
		2 921 850	80					2 921,850	80

TARTOZIK **NYER- és VESZT- SZÁMLA** **KÖVETEL**

Fkv lapsz.		K.	F.	Fkv lapsz.		K.	F.
108	Betét kamat	41,298	65	130	Mult évi jövedelem áthozat	333	80
35	Betét kamat adó	4,129	86	21	Mult évi kamat áthozat	23,478	28
119	Jutalékok	7,500	—	95	Atmeneti visszleszámitolati kamat	5,879	96
117	Atmeneti kamat	23,495	76	91	Kamatok	167,613	45
35	Házbér	1,850	—	88	Jutalék	3,499	30
93118125	Visszleszámitolati kamat	73,428	30	124	Haszonbér	2,813	76
105	Fizetések	12.225	40	110	Magyar koronajáradék szelvénykamatai	10,870	—
87	Butor és felszerelés (ujabbi beszerzés)	558	40				
93	Üzleti adók	3.667	17				
96	Fütés, világitás, telefon, irodaszerek, postabér	1.530	69				
143	Drágasági pótlék	561	50				
126	Ujsag. utazási költségek és adományok	906	—				
133	Nyereség	43.306	82				
		214,488	55			214,488	55

Celldömölk, 1908. január 1-én.

Az igazgatóság:

Hácky Sándor, elnök. *dr. Berzsenyi Jenő, alelnök.* *Katona Fülöp* könyvelő *Várallyay Pál* pénztáros

Bárdossy Imre, dr. Brunner Ferenc, dr. Deutsch Samu, Frisch Gusztáv, dr. Hetházy, Lengyel Mór ig., Nunkovich Dénes, Silbersdorff S., Weörös Sándor, Varga Gy.

Ezen zárszámadás számadatait az előzőleg megejtett leltározás után a fő- és mellék-könyvekkel összehasonlitottuk s mindenben egyezőnek találtuk

Celldömölk, 1908. jan 7

A felügyelő bizottság:

dr. Maróthy László, elnök *dr. Scheiber Zsigmond* *Remete Dénes* *Horváth Ernő*

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1908.